

МОТИВИ ЗА ПРИЕМАНЕ

на Наредба за изменение на Наредбата за определяне на местните данъци на територията на Община Габрово, съгласно чл. 1, ал. 2 и 3 от ЗМДТ

I. Причини, които налагат приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на местните данъци на територията на Община Габрово, съгласно чл. 1, ал. 2 и 3 от ЗМДТ:

Във връзка с измененията в Закона за местни данъци и такси за периода от последното изменение на горесцитираната наредба до настоящия момент, се налага изменение и допълнение на разпоредби от Наредбата за определяне размера на местните данъци на територията на Община Габрово, съгласно чл. 1, ал. 2 и 3 от ЗМДТ, с цел тяхното унифициране с действащото законодателство. Текстове от наредбата следва да се допълнят и изменят в съответствие с разпоредбите от по-висока степен, за да се избегнат противоречия и несъответствия с приетите нови правни норми на Закона за местните данъци и такси, както и актуализация на размера на ДПС и данък при придобиване на имущества по възмезден начин.

На основание чл. 1, ал. 2 от Закона за местни данъци и такси, общинският съвет определя с наредба размера на местните данъци при условията, по реда и в границите, определени в закона. Правомощието на органа на местното самоуправление – общинският съвет, да определя местните данъци, е предоставено със Закон за изменение и допълнение на закона за местни данъци и такси ДВ. бр. 110/21.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г. С така направената промяна, законодателят е предоставил на общинските съвети сами да определят собствените си приходи, което е част от процеса по финансова децентрализация на общините. Установяването и събирането на местните приходи се осъществява от служители на общинска администрация, с правомощия на органи по приходите.

С Решение № 253 от 23.12.2008 г. Общински съвет Габрово определя размера на местните данъци в Наредба за определянето на местните данъци на територията на Община Габрово, съгласно чл. 1, ал. 2 и 3 от ЗМДТ. От влизане в сила на Наредбата до настоящия момент същата е претърпяла промени, които включват, както промени в размера на местните данъци, така и промяна на текстове, наложени от изменения в Закона за местните данъци и такси.

Един от основните приходоизточници в бюджета на общината е данъкът върху превозните средства. Делът на приходите от този данък спрямо общите собствени приходи е значителен, достигайки 41,95 % през 2023 г. Тези средства играят важна роля за финансирането на местни дейности, свързани с подобряване на инфраструктурата и качеството на живот на жителите. Приходите от данъка се използват за текущи ремонти на общинската пътна мрежа и улиците в града, както и в съставните 133 населени места в общината. Освен това, те подпомагат благоустройствени мероприятия, включващи изграждането на детски площадки, междублокови пространства, паркинги и паркове, както и текущата издръжка на спортни обекти и културни институти, като Детския фолклорен ансамбъл „Габровче“, Общински спортни имоти, Интерактивен музей на индустрията, МАИР „Боженци“. През последните години се наблюдава значително увеличение на

населението, живеещо в селата. Очакванията на хората, които живеят в тези райони, включват нужди като ремонт и частична или пълна рехабилитация на пътища, изграждане на нови трасета за улично осветление и реконструкция на пешеходни пътеки. Част от средствата се разходват за основни и текущи ремонти на общинска собственост. Ремонтите на общинска собственост включват направа на покриви, подмяна на дограма, както и частични строително ремонтни дейности.

Средствата, които Общината заделя за финансиране на обществения транспорт също ще бъдат увеличени във връзка със собственото финансиране на проекта за екологосъобразна мобилност. По този проект Общината ще придобие нови електрически автобуси, които ще обслужват междуселищния транспорт.

Следва да се отчете, че съществуват законодателни облекчения и освобождаване от заплащане на данък върху превозни средства на определени категории лица, които не са от компетенцията на Общински съвет да определя, като в същото време са една голяма сума от собствени приходи, които не постъпват в бюджета на Общината. Съществена част от инвестициите, направени до настоящия момент в общината, са от външно финансиране. При този способ съществува несигурност във всяка година и проект на бюджет, а рискът от неодобрение на капиталовото финансиране не е за пренебрегване. Дори и да се привлекат инвестициите от европейски и национални средства, да се реализират проектните предложения, впоследствие ангажиментът за функциониране, поддръжка и последващи подобрения остава изцяло върху общинския бюджет. В същото време изискванията от граждани и фирми относно местни инфраструктурни и други проблеми в града и селата се увеличават в пъти повече от това, което Общината може да си позволи с досега генерираните собствени приходи.

За да се осигурят средства за всички местни дейности е необходимо увеличение на собствените приходи. Трябва да се отчете, че не само разнообразието от дейности и инициативи на Общината са причината за увеличение на данъка. През последните четири години минималната работна заплата е нараснала с 39 % - от 560 лв. през септември 2019 г. до 780 лв. през септември 2023 г. Определеното увеличение от 933 лв. за 2024 г. до 1077 лв. за 2025 г. показва, че разходите за услуги и материали ще продължат да нарастват, което изисква адекватно увеличение на приходите от данъка върху превозните средства.

Данък върху превозно средство за леки и товарни автомобили с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 т. се състои от два компонента – имуществен и екологичен. В правомощията на общински съвет е да определи имуществения компонент в едната част – стойността на данъка в зависимост от мощността на двигателя. Втората част от имуществения компонент е определен от законодателя, без право на общинските съвети да гласуват неговия размер. Според мощността на двигателя, законодателят е определил шест категории моторни превозни средства до 3,5 тона, както следва:

- До 55 киловата включително в граници от 0,34 до 1,20 лв. за 1 kW;
- Над 55 киловата до 74 киловата вкл. в граници от 0,54 до 1,62 лв. за 1 kW;
- Над 74 киловата до 110 киловата вкл. в граници от 1.10 до 3.30 лв. за 1 kW;;
- Над 110 киловата до 150 киловата вкл. в граници от 1.23 до 3.69 лв. за 1 kW;;
- Над 150 киловата до 245 киловата вкл. в граници от 1.60 до 4.80 лв. за 1 kW;;
- Над 245 киловата в граници от 2,10 до 6,30 лв. за 1 kW;

В тази връзка предлагаме актуализиране на стойностите на имуществения компонент на данъка, според мощността на двигателя за леки и товарни автомобили до 3,5 тона, както следва:

- До 55 киловата включително – 0,63 лв. за 1 киловат;
- Над 55 киловата до 74 киловата вкл. – 0,86 лв. за 1 киловат;
- Над 74 киловата до 110 киловата вкл. – 1,51 лв. за 1 киловат;
- Над 110 киловата до 150 киловата вкл. – 1,66 лв. за 1 киловат;
- Над 150 киловата до 245 киловата вкл. – 2,10 лв. за 1 киловат;
- Над 245 киловата – 2,67 лв. за 1 киловат

От посочените примери е видно как това ще се отрази на съответните леки и товарни автомобили до 3,5 t:

№	Киловати	Години	Евро	Данък 2024	Данък 2025 16,3%	разлика в лв.
1	55	27	БЕЗ	42,47 лв.	49,55 лв.	7,08 лв.
	50	13	ЕВРО 5А	21,06 лв.	24,57 лв.	3,51 лв.
	54	6	ЕВРО 6	17,50 лв.	20,41 лв.	2,92 лв.
2	66	16	ЕВРО 4	43,96 лв.	51,08 лв.	7,12 лв.
	64	16	ЕВРО 4	42,62 лв.	49,54 лв.	6,92 лв.
	66	7	ЕВРО 6	29,30 лв.	34,06 лв.	4,75 лв.
3	96	22	ЕВРО 4	123,55 лв.	143,51 лв.	19,96 лв.
	83	18	ЕВРО 4	97,11 лв.	112,80 лв.	15,69 лв.
	110	5	ЕВРО 6	144,72 лв.	152,81 лв.	8,10 лв.
4	120	12	ЕВРО 5	133,85 лв.	155,38 лв.	21,53 лв.
	142	22	ЕВРО 3	245,70 лв.	285,22 лв.	39,52 лв.
	149	4	ЕВРО 6	196,02 лв.	227,55 лв.	31,53 лв.
5	155	10	ЕВРО 5	217,62 лв.	292,95 лв.	75,33 лв.
	171	16	ЕВРО 4	277,02 лв.	323,19 лв.	46,17 лв.
	193	5	ЕВРО 6	319,61 лв.	372,88 лв.	53,27 лв.
6	335	10	ЕВРО 6В	400,66 лв.	536,67 лв.	136,01 лв.
	370	2	ЕВРО 6D	782,92 лв.	908,87 лв.	125,95 лв.
	250	9	ЕВРО 6	448,50 лв.	520,65 лв.	72,15 лв.

Отчитайки предлаганото увеличение на данък превозни средства, за леки и товарни автомобили до 3,5 тона, и прилагане на принципа за равнопоставеност между данъчно задължените лица, предлагаме актуализация на данъка и за другите групи ППС, а именно с маса над 3,5 тона, но не повече от 12 тона и над 12 тона. Размерът на данъкът в периода от 2011 г. до момента е със следните ставки:

- от 2011 г. до 2015 г. вкл. – 15 лв. за всеки започнат тон товароносимост;
- от 2016 г. до 2019 г. вкл. – 30 лв. за всеки започнат тон товароносимост за ППС до 5 тона технически допустима максимална маса и над 5 тона технически допустима максимална маса – 15 лв. за всеки започнат тон товароносимост;

- от 2020 г. до настоящия момент – за ППС с маса над 3,5 тона, но не повече от 12 тона – 15 лв. за всеки започнати 750 кг товароносимост.

Отчитайки данните на Национален статистически институт в България, годишната инфлация през юни 2024 година, спрямо месец декември 2019 г. /когато е последната актуализация на данъка за тази група ППС/ е 32,4%. В тази връзка, смятаме че е справедливо размерът на данъка да бъде актуализиран, за да съответства на икономическата среда в страната.

Данъкът за товарен автомобил с технически допустима максимална маса над 3,5 т, но не повече от 12 т, се определя в размер от 10 до 30 лв. за всеки започнати 750 кг товароносимост. В предложената промяна размерът на този данък е 18 лв. за всеки започнати 750 кг товароносимост.

Данъкът за седлови влекач и влекач за ремарке се определя в зависимост от допустимата максимална маса на състава от превозни средства, от броя на осите и вида на окачването на влекача, посочени в свидетелството за регистрация на влекача. В представената промяна, предлагаме данъкът на тази група ППС да бъде както следва:

Брой оси на седловия влекач/влекача за ремарке	Допустима максимална маса на състава от превозни средства, посочена в свидетелството за регистрация на влекача (в тона):		Данък (в лева)	
	равна или повече от	по-малка от	задвижваща ос/оси с пневматично или с окачване, прието за еквивалентно на пневматичното	други системи за окачване на задвижващата ос/оси
А) с две оси	-	18	9	31
	18	20	31	70
	20	22	70	162
	22	25	209	376
	25	26	376	660
	26	28	376	660
	28	29	364	439
	29	31	439	721
	31	33	721	1000
	33	38	1000	1519
Б) с три и повече оси	38	-	1108	1506
	36	38	704	977
	38	40	977	1351
	40	-	1351	1999

Данъкът за товарни автомобили с допустима максимална маса над 12 т. се определя в зависимост от допустимата максимална маса, броя на осите и вида на окачването, като предлагаме да бъде както следва:

Брой оси на моторното превозно средство	Допустима максимална маса		Данък (в лв.)	
	равна или повече от	по-малка от	задвижваща ос/оси с пневматично или с окачване, прието за еквивалентно на пневматичното	други системи за окачване на задвижващата ос/оси
А) с две оси	12	13	33	67
	13	14	67	185
	14	15	185	261
	15	-	261	590
Б) с три оси	15	17	67	117
	17	19	117	239
	19	21	239	310
	21	23	310	477
	23	-	477	743
В) с четири оси	23	25	310	315
	25	27	315	491
	27	29	491	779
	29	-	779	1155

Основният мотив за исканото увеличение на данък при придобиване на имущества по възмезден начин е свързано с необходимостта от допълнителни финансови средства, за покриване на значително увеличените разходни отговорности на Общината. Инфлацията за последните 16 години не е компенсирана с актуализация на данъчната оценка на имотите, на базата на която се определя размерът на данъка на имуществото. Разходите на всяка една община се увеличават, а приходите за общинската администрация остават непроменени. Увеличаването на минималната заплата води до увеличаване на таксите за услугите, тъй като разходите стават по-високи.

Режимът на облагане с данък при придобиване на имущества по дарение и възмезден начин е регламентиран в чл. 44-51 от Закона за местните данъци и такси. Обект на облагане с данък са недвижимите имоти, ограничените вещни права върху тях и моторните превозни средства, придобити по дарение и възмезден начин. Данъчно задължени лица са приобретателите на имущества. Основа за определяне на данъка е оценката на имуществото в левове към момента на прехвърлянето. За недвижимите имоти основа за облагане е уговорената цена или по определена от държавен или общински орган цена, а ако тя е по-ниска от данъчната оценка - по последната. При по-голямата част от сделките данък придобиване се начислява върху данъчната оценка, въпреки, че уговорената цена между продавач и

купувач е по-висока. Последната обаче не фигурира в изготвените нотариални актове и по този начин, данъкът който се удържа е по-нисък от реално дължимия. Години наред експерти в тази област търсят начин тази практика да бъде прекъсната, но към настоящия момент няма законодателни промени. Прехвърлянето на моторните превозни средства се извършва по застрахователна стойност, която може да се каже, че вече е реална стойност, след извършени промени при застрахователите.

Данък при придобиване на имущества по дарение и възмезден начин е вид местен данък, но той не е повсеместен данък, какъвто е данък върху недвижим имот. Лицата, които заплащат този вид данък са ограничени, т.е. само тези които ще извършват сделка с недвижим имот или закупуващите моторни превозни средства, регистрирани за движение в страната.

В тази връзка предлагаме увеличение от 2,5% на 3,00% на данък при придобиване на имущества по възмезден начин.

Предлагаме също така данък при придобиване на имущества по дарение да не се променя, тъй като смятаме, че към настоящия момент ставките са актуални, а и прихода от този вид разпоредителни сделки е малка част от общия приход по този вид данък и няма да окаже съществена промяна по отношение бюджета на Община Габрово.

2.Целите, които се поставят:

С предложените промени на Наредбата за определяне размера на местните данъци на територията на Община Габрово, съгласно чл. 1, ал. 2 и 3 от ЗМДТ, се цели постигане на съответствие и избягване на противоречия на текстовете от наредбата с нормите на Закона за местните данъци и такси, както и повишаване на собствените приходи в бюджета на Община Габрово и постигане на очакваните резултати посочени в т.4 от настоящите мотиви.

3.Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

За прилагането на предложените промени в Наредбата за определяне размера на местните данъци на територията на Община Габрово, съгласно чл. 1, ал. 2 и 3 от ЗМДТ не се изисква допълнителен финансов ресурс.

4.Очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива:

Очакваните резултати след приемането на проекта за изменение на Наредбата са значителни и ще доведат до увеличаване на постъпленията от собствени приходи в размер на около 960 000 лв. Тези допълнителни средства ще позволят на Община Габрово да работи активно и целенасочено за удовлетворяване на очакванията на жителите по редица важни направления.

Събраните средства ще бъдат насочени към текущи ремонти и обновления на пътища, тротоари и други ключови съоръжения, общинска собственост, което ще осигури по-добра свързаност между населените места и ще подобри безопасността на движението.

Подобрението на инфраструктурата в отделните населени места е друг важен аспект. С нарастващото население и миграцията към селата, нуждата от обновление и поддръжка на местните пътища и улици е належаща. Чрез инвестиции в инфраструктурата ще се улесни достъпа до услуги и удобства, което ще стимулира икономическото развитие на тези региони.

Изпълнението на културната и спортна политика също ще получи важен финансов ресурс. Община Габрово е ангажирана да предлага разнообразие от културни и спортни инициативи, които обогатяват обществените услуги и предоставят възможности за активен отдих на гражданите. Увеличените средства ще позволят организирането на събития, фестивали и спортни турнири, които ще укрепят общността.

Финансовото подпомагане на обществения транспорт е друг ключов аспект, който трябва да повишава своето качество. С по-добра инфраструктура и по-достъпен транспорт, жителите ще могат по-лесно да се придвижват до работни места, училища и медицински заведения. Това не само ще подобри мобилността на населението, но и ще допринесе за намаляване на трафика и замърсяването в региона.

Накрая, увеличените постъпления ще позволят съфинансиране на проекти по различни програми, което е от особено значение за осигуряване на допълнителни ресурси за развитие на общината. Проекти, свързани с екологични инициативи, социални услуги или технологично обновление, ще могат да получат необходимата подкрепа, за да се реализират успешно.

Очакваните резултати след приемането на проекта за изменение на Наредбата е да се увеличат постъпленията от собствени приходи. По този начин ще се даде възможност Община Габрово да работи активно за удовлетворяване очакванията на хората за:

- Подобряване инфраструктурата на територията на общината;
- Подобряване инфраструктурата по населени места;
- Изпълнение на културната и спортна политика;
- Финансово подпомагане на обществения транспорт чрез закупуване на нови автобуси;
- Съфинансиране на проекти по различни програми;

Планираните постъпления от предложените промени на местните данъци ще бъдат отразени в проекта на бюджет за 2025 г. на Община Габрово.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Настоящата наредба е създадена в съответствие с принципите на Европейската харта за местно самоуправление, Европейска харта за регионално развитие, както и с директиви на Европейската общност, свързани с тази материя, предвид съответствието на основния нормативен акт (ЗМДТ) с тях.